

Cesta a cesty

Když chtěl Heidegger svým studentům přiblížit nezbytnost rozlišení mezi jsoucnem a bytím, užil analogie: co je tím společným, čím se vyznačují všichni chodící? Pochopitelně to je chůze. A Heidegger se zeptal: a co chůze sama, ta také chodí? A zcela podobně je tomu se jsoucnem a s bytím: čím se vyznačují všechna jsoucna? Tím, že jsou, tedy bytím (po mém soudu by bylo přesnější odpovědí, že jsoucností). Může tedy samo bytí být jsoucnem? Může samo „být“? (Upravíme-li to podle mého návrhu, nic se v argumentu nezmění: jsoucnost sama také nemůže být jsoucnem, tj. nemůže „být“.) V našem případě to musíme trochu upravit: na otázku „co je společné všem vykonávaným cestám“ resp. všemu „putování po cestách“ lze odpovědět jen, „cestování“; ale po cestování přece nelze putovat! A pokud se zeptáme: co je společné všem cestám? Pak jen to, že po nich lze jít, putovat, cestovat – ale že cesta samy přece necestují! – A tady vzniká otázka, zda v Heideggerově argumentaci přece jen něco nevázne: řekneme-li o něčem, že to „jest“, a vyvodíme-li z toho, že to je „jsoucno“, musíme zároveň vyvodit, že „bytí“ tohoto jsoucna znamená pohyb, tj. nejen trvání, ale změnu, proměnu v čase – tedy „cestu bytí“.

(Písek, 070807-3.)